

Katalog su grafički oblikovali Sandra Bolfek i Mladen Bolfek, a tiskao Kersch-offset Zagreb d.o.o. Kakvoći i ukupnom dojmu svakako pridonose fotografije Gorana Vranića i Silvija Adilovića.

Katalog, odnosno izložba, ima dodatak u obliku edukacijskoga radnog listića koji je uredila Hrvojkja Božić, a rađen je uz edukacijski program izložbe te je dio nagradne igre.

Može se pretpostaviti da su, ako ne svi, onda u velikoj većini, autori i suradnici na ovom vrijednom projektu bivši učenici Gimnazije Karlovac. Jednostavno se osjeća rad s emocijama i zahvalnošću.

Katalog je popratio također izvrsnu i zanimljivu izložbu autora Luke Čorka i Antuna Milinkovića. Izvrsnu muzeološku koncepciju prati i nadasve atraktivan likovni postav koji je dao Projektni biro 2A d.o.o., a za kakvoću su zaslužni suradnici: Sandra i Mladen Bolfek za grafičko oblikovanje tiskovina i Goran Vranić za fotografije te Ivica Brezović i Zdenko Turković za tehnički postav. Izložba je postavljena na tristotinjak kvadratnih metara te je posjetitelje vodila kroz dugu povijest Gimnazije. Mogli su vidjeti i osjetiti kako je izgledao kabinet prirodoslovlja krajem 19. stoljeća, upoznati najzanimljivije predmete zbirki... zapravo, mogli su osjetiti duh Karlovca toga vremena.

Grad Karlovac, Karlovačka županija i Ministarstvo kulture, koji su osigurali sredstva za projekt u povodu 250 godina Gimnazije Karlovac, mogu biti zadovoljni dobrom investicijom koja je rezultat suradnje Gradskoga muzeja Karlovac i Gimnazije Karlovac.

Elizabeta Serdar

Luka Boršić i Ivana Skuhala Karasman. *Naše žene : Leksikon znamenitih žena Hrvatske od X. do XX. stoljeća*. Zagreb: Naklada Jurčić, 2016., 187 str.

Godine 2016. u izdanju Naklade Jurčić izašao je leksikon intrigantnoga naslova *Naše žene : Leksikon znamenitih žena Hrvatske od X. do XX. stoljeća*. Tvrdo ukoričena knjiga autora Luke Boršića i Ivane Skuhala Karasman na 175 stranica donosi kratke biografske natuknice o nešto manje od 800 izabranih ženskih imena. Knjiga je podijeljena na tri dijela: kratki uvod, biografske natuknice i literaturu.

U uvodu su autori objasnili termine odnosno kriterije prema kojima je nastao drugi dio naslova knjige: “znamenite žene” “Hrvatske” i tisućljetno razdoblje. Prva dva termina imaju logičan slijed prema kojem su “znamenite žene” *žene koje su na ikoji način utjecale, istaknule se i/ili ostavile traga u području svog djelovanja*, a termin “Hrvatske” zapravo podrazumijeva bilo kakvu povezanost s Hrvatskom: rođenjem, djelovanjem, deklariranjem i/ili slično. Tisućljetni period obuhvaća razdoblje *od kraljice Jelene iz 10. stoljeća do žena rođenih do 31. prosinca 1929. godine ... terminus post quem non za žene koje su svojim životom i radom obilježile 20. stoljeće*, za koji mislim da se, s obzirom na to da u naslovu knjige stoji 20. stoljeće, možda trebala uzeti granica polovine 20. stoljeća.

Okosnicu knjige čine leksikografske natuknice koje, prvenstveno zbog prirode knjige, ali i drugih okolnosti, nisu dugačke, no vrijedan su izvor prvotne informacije koja se poslije mnogo lakše može upotpuniti, tim više što ispod gotovo svake natuknice stoji dopunski izvor u obliku popisa djela, uloga i slično.

Kao što su rekli i sami autori, najranija vremenski determinirana natuknica ona je o kraljici Jeleni (umrla 976. godine) i ostaje jedina natuknica za 10. stoljeće. Natuknica o ženama rođenim do 18. stoljeća ima vrlo malo, što je s obzirom na literaturu i izvore sasvim očekivano i razumljivo, a odnose se uglavnom na žene hrvatsko-ugarskih kraljeva, kraljice, plemkinje ili dobrotvorke koje su svojim djelovanjem ostavile trag. Jedna od iznimaka možda je natuknica za Baru Kramarić, za koju se kaže da je *prva žena u Hrvatskoj optužena kao vještica, osuđena i spaljena...*

Mnogo su brojnije natuknice o ženama rođenim u 19., a najbrojnije, naravno, za one rođene u 20. stoljeću.

Naše žene : Leksikon znamenitih žena Hrvatske od X. do XX. stoljeća zapravo je prva knjiga u Hrvatskoj koja se u ovakvu obliku bavi ženama koje su svojim radom ostavile traga u Hrvatskoj. Vrijedan projekt nastao trogodišnjim radom autora može, vjerujem i hoće, poslužiti kao izvorna platforma za nadogradnju i dopunu u smislu svih triju odabranih termina. Vjerujem da se svaki čitatelj ovoga leksikona može složiti da su autori ostvarili prvobitnu namjeru da sastave što objektivniji popis žena koje su svojim životima i djelatnostima zadužile Hrvatsku, a hrvatskom knjižnom tržištu dali nešto novo i drukčije.

Sanja Nekić

Ratko Dušević. *Leksikon istaknutih učenika Gimnazije*. Sušak – Rijeka: Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci, 2017., 267 str.

U vremenu kada *reality show* vlada televizijskim i drugim medijskim programima, može se zaključiti da interes sve više zaokuplja “mali” čovjek, pojedinac i pogled u intimno. U takvu vremenu, koje možda ima i pomalo negativan predznak, istraživači humanističkih znanosti razvijaju metodologiju sa sličnim istraživačkim subjektom – osobna priča, životna povijest, autobiografski i obiteljski narativi kao istraživačke metode. Kultura pojedinca postaje središte istraživanja suvremene antropologije i drugih humanističkih znanosti.

Biografija, kao jedan od povijesnih žanrova, smatra se najkonkretnijim oblikom predstavljanja pojedinčeva života. Iako se zna tko je autor biografije¹, kroz njegovo djelo nerijetko progovara sam pojedinac, subjekt biografije.

1 Za razliku od osobne priče ili životne povijesti, gdje pojedinac “sam” priča svoju priču (usp. Titon, 1980, 281).